

AmCham-ovo stajalište o pristupu bilance mase

U tijeku je rasprava o pitanju povezanim s Direktivom EU-a o plastici za jednokratnu uporabu. Ova direktiva utvrđuje mjerjenje udjela recikliranog materijala i zahtjeve za izračun kemijske reciklaže i recikliranog sadržaja u bilanci mase te je od posebne važnosti za naša partnerska društva koja se bave kemijskim aktivnostima.

Kako bi europska industrija plastike ispunila zahtjeve tranzicije na kružno gospodarstvo s neto nultom stopom, nužne su tehnologije kemijske reciklaže, uz mehaničku reciklažu, pogotovo za plastiku koja se teško reciklira. Mnoge tehnologije kemijske reciklaže mogu se integrirati u procese proizvodnje plastike i kemijske proizvodnje u državama članicama EU-a samo ako podliježu pristupu bilance mase. Detaljna pravila o zakonodavstvu EU-a o kemijskoj reciklaži (bilanca mase) za mjerjenje udjela recikliranog materijala u plastičnim proizvodima još nisu dovršena. Neizvjesnost koja proizlazi iz toga nastavlja znatno ometati aktivnosti europskih i hrvatskih proizvođača kemijskih proizvoda jer u trenutačnim okolnostima tvrtke ne mogu izračunavati razinu proizvedenog materijala koji se može prodavati kao reciklirani sadržaj iz postupka reciklaže – i samim time prinos istog. To također može negativno utjecati na odluke o ulaganju u budućnosti.

Prošlog prosinca države članice EU-a i Europska komisija sastale su se kako bi raspravile donošenje bilance mase kao metode izračuna te se konačna odluka očekuje u ožujku 2024. Kako bi se ostvarili ciljevi reciklaže i recikliranog sadržaja za 2030., potrebna je pravna sigurnost u pogledu metodologije izračuna. Jednako je važno da tvrtke imaju dovoljno vremena za planiranje, prikupljanje sredstava, dobivanje dozvola i izgradnju jedinica za reciklažu i srodne infrastrukture. Izvršavanje bilo kojeg od ovih zadataka može trajati godinama.

Udruženje Plastics Europe je zatražilo od Europske komisije i država članica da donesu uskladjena pravila EU-a koja dopuštaju kombinaciju metode bilance mase i kreditni model izuzeća upotrebe goriva koja bi se koristila za izračun udjela recikliranog materijala u plastičnim proizvodima. AmCham vjeruje da je taj zahtjev u skladu s regulacijama i da balansira proizvodnju i uporabu reciklirane plastike po društveno prihvatljivim troškovima te pomaže razvoju i brzom širenju optimalnih metoda uporabe kemijskih proizvoda u Europi i u Hrvatskoj.

Smatramo da bi uspostavljanje jasne situacije u zakonodavstvu i donošenje sustava kreditnog modela izuzeća upotrebe goriva također omogućilo povećanje razine kemijske reciklaže, dovelo do novih ulaganja u tehnologiju i infrastrukturu te bi osiguralo da ta ulaganja ostanu unutar granica Europe u budućnosti. Sve to bi uvelike pomoglo ispunjavanju ciljeva EU-a za 2030. za reciklažu i reciklirani sadržaj, u pogledu čega će u Hrvatskoj i dalje biti potreban znatan trud.

Suprotno tome, stroži režim regulacije znatno bi otežao napredak u kemijskoj reciklaži zbog smanjenja količine dostupne reciklirane plastike, porasta troškova prerade, dok bi izostale koristi za okoliš u pogledu ugljičnog otiska, prerađenog plastičnog otpada i supstituiranih fosilnih sirovina. Općenito, stroža pravila dodatno bi smanjila konkurentnost europske

industrije u usporedbi s ostatom svijeta te bi otežala ispunjavanje budućih ciljeva EU-a za reciklirani sadržaj.

O temi

Pristup bilance mase je model lanca nadzora koji je moguće koristiti kako bi se osigurala sljedivost u kompleksnim lancima opskrbe i proizvodnim procesima u kojima nije moguće fizički odvajati materijale. Koristi se u nekoliko postojećih programa povezanih s održivom ili odgovornom nabavom, kao što su programi poštene trgovine, Vijeće za nadzor šuma (FSC) te kemijska industrija. Pristup se temelji na načelu da je masa ulaznih materijala u proizvodnoj mreži ili lokaciji u ravnoteži s masom izlaznih materijala u obliku proizvoda, emisija i otpada. Volumen certificiranog materijala koji ulazi u sustav kontrolira se i jednak je količinama certificiranih proizvoda temeljem normi certifikacije i revizija koje provode treće strane. Pristup bilance mase prepoznati je model lanca nadzora u skladu s međunarodnom normom ISO 22095:2020.

Naše stajalište

AmCham vjeruje da pristup bilance mase podržava tranziciju prema ugljično neutralnom kružnom (bio) gospodarstvu: Kao vjerodostojni model lanca nadzora, može podržati supstituciju fosilnih sirovina. Taj pristup pruža potrebnu transparentnost o uporabi kružnih sirovina, tako da potrošači mogu donositi informirane odluke o kupovini. Proizvođači stoga mogu kontinuirano povećavati dostupnost proizvoda s poboljšanim ekološkim otiskom kao odgovor na rastuću tržišnu potražnju.

Pristup bilance mase može se koristiti za postupnu zamjenu fosilnih sirovina obnovljivim ili recikliranim alternativama u postojećim visokoučinkovitim postrojenjima za proizvodnju kemijskih proizvoda. Time se smanjuju potrošnja fosilnih goriva i emisije CO₂. Tranzicija je brža jer se može koristiti postojeća proizvodna infrastruktura, nema ekološkog otiska od izgradnje novih postrojenja za odvojenu proizvodnju, a investicijske su prepreke niže.

S ciljem poticanja šire uporabe recikliranih i obnovljivih sirovina putem modela bilance mase, AmCham traži da budući zakonodavni okvir:

1. prizna pristup bilance mase u svim uredbama, direktivama i programima poticaja kako bi se poticalo iskorištavanje reciklirane plastike i biomase,
2. dozvoli fleksibilna pravila unutar pristupa bilance mase u zakonodavstvu kako bi se svim dionicima omogućio ulazak na tržište bez visokih prepreka,
3. uključi pristupe bilance mase u izračunima procjena životnog ciklusa (LCA) i ekološkim otiscima proizvoda (PEF).

American Chamber of Commerce in Croatia Američka gospodarska komora u Hrvatskoj

Za dodatne informacije obratite se:
Američka gospodarska komora u Hrvatskoj
Andrea Doko Jelušić,
izvršna direktorica, T: +385 1 4836 777
E: andrea.doko@amcham.hr